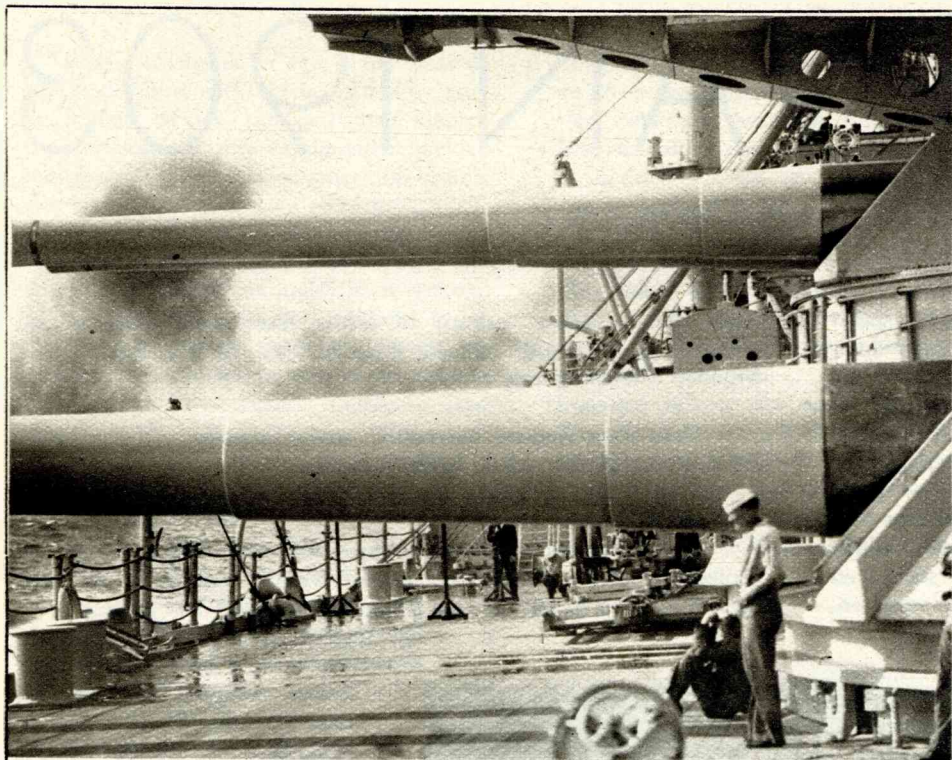

KRACHT EN MACHT.

Op een Novemberavond was ik gereed voor mijn wraakoefening. Met een zak vol flinke steenen stond ik op de speelplaats. Alle omstandigheden waren mij gunstig. Niemand had mij gezien, mijn kamergenoot was ziek, en er woei een flinke storm. Maar toen ik gereed was om mijn eersten steen te gooien, verscheen eensklaps moeder Martin in de deur van haar kamer. Het was een ideaal moment om een ruit te vernielen, want op hetzelfde oogenblik knalde een donderslag, zooals ik nog nooit gehoord had; moeder Martin zag mij bij het licht van den bliksem. Ik was woest van drift en teleurstelling, maar u weet allen hoe het bij moeder Martin was: ik moest mij overgeven en ze nam mij mee naar haar kamer, dezelfde kamer waar ik haar gisteren bezig zag, toen zij de knie van een kleinen jongen verbond.

Ze zei alleen: „Als je mij eens vertelde, wat je van plan was, Leonard?”

Maar ik vertelde niets, niet omdat ik boos was op moeder Martin, maar op den ongelukkigen samenloop van omstandigheden. Zij vroeg niet verder, nam haar werkmandje en plaatste eene schaal met koekjes en toffees voor mij op tafel — u kent allen nog dat beroemde schaalje, denk ik.

Twee uur heb ik daar gezeten, koppig en mokkend en toen duurde het nog een uur, eer zij de geheele geschiedenis van mij wist. Toen ging zij praten; ik denk dat 't het keerpunt in mijn leven was. Zij hield de fijnste speech over het lage van wraakneming en over karaktervorming, die ik ooit gehoord heb. Zij bracht mij er zelfs toe om den volgenden morgen naar den president te gaan en alles te vertellen. Tot op den dag van heden ben ik haar dankbaar voor de les, die zij mij toen gegeven heeft.

Wij allen hebben een of andere reden om moeder Martin dankbaar te zijn. Maar moeder Martin, de zorgzame, opgewekte moeder Martin met haar grooten invloed ten goede, moet Holden verlaten. Men heeft haar kamer nodig. Maar er is ook een ander plan, en als dat uitgevoerd zal worden, kan zij op Holden blijven. Daarvoor hebben wij geld nodig. . . .

Dr. Mc Callum keek nieuwsgierig naar de reünisten. Het waren nu geen advocaten, industrieelen, geleerden, zakenmensen; het waren weer kleine jongens, die huilden van heimwee en getroost werden door een lieve, bezorgde vrouw, welke hen aan hun moeder herinnerde. Moeder Martin.

Toen sprong een dikke bankdirecteur op, greep een fruitschaal van de tafel en ging de zaal rond, na zelf een flinke cheque gedeponiseerd te hebben.

„Daar gaat de nieuwe auto van mijn vrouw,” grinnikte hij vergenoegd.

„Mijn reis naar Hongarije zal een maand korter duren,” zei een groothandelaar, terwijl hij een stapeltje bankbiljetten offerde.

Een hooggeplaatst ambtenaar aan het ministerie ledigde zijn portefeuille en zei: „Ik geen motorboot en mijn dochters geen reis naar Zwitserland.”

In het verste hoekje van de zaal zat de directeur van een spoorwegmaatschappij. Hij had aandachtig naar professor Faroth geluisterd; hij dacht terug aan een herfstavond — zijn derden dag op Holden, toen hij als kleine jongen in bed lag en een zachte hand zijn pijnlijk been verbond en een vrouw naast zijn bed bleef zitten, tot het huilende jongetje in slaap was gevallen. Moeder Martin wekte vele aardige herinneringen. Toen de schaal bij hem kwam, legde hij er een cheque op; de dikke bankdirecteur las het bedrag en lachte tevreden.

De directeur van de spoorwegmaatschappij tikte tegen zijn glas en spreekte: „Ik geloof dat we Faroth, de ster van de klas '03, dankbaar moeten zijn voor zijn plan. De jongetjes van vroeger, die heimwee hadden en zich eerst verzoenden met het schoolleven toen moeder Martin hen getroost had, hadden een schuld te vereffenen tegenover haar, een eereschuld. Ik geloof dat wij allen graag deze schuld betaald hebben, en ik stel voor dat de nieuwe vleugel, die nu gebouwd kan worden, naar moeder Martin genoemd zal worden.”

Weer trilde de vloer van het applaus. Dr. Mc Callum zelf klapte flink mee en dacht aan de woorden van zijn nieuwen professor over tucht en karaktervorming. Deze mannen waren inder tijd door moeder Martin wel goed gevormd.

Moeder Martin in haar kamer hoorde het applaus ook en dacht: „De jongens hebben veel plezier. Ik denk dat iemand uit de klas van 1903 gespeecht heeft.”

van moeder Martin gebruikt worden. 't Is de eenige oplossing.”

„En als het geld voor een nieuwen vleugel er was?” vroeg professor Faroth.

„Hoe zou je het krijgen?” zei de president ongeloovig. „De jongens hebben reeds flink geofferd voor de inrichting van de nieuwe gymnastiekzaal.”

„Wij zullen u laten zien, hoe populair moeder Martin bij ons was,” antwoordde de nieuwe professor. „Veronderstel, dat u zoo veel geld krijgt, dat de nieuwe vleugel gebouwd kan worden met een mooie hall, die grenst aan de kamer van moeder Martin, zodat zij de jongens altijd kan zien — stemt u er dan in toe dat zij hier blijft? Haarzelf en de jongens kunt u geen grooter plezier doen, en voor de school zal het goed zijn.”

Aarzeland stemde de president toe: „Als het geld er maar is . . .”

Bij den laatsten gang van het reünisten-diner vroeg professor Faroth, gezeten naast den president aan de leeraarstafel, het woord:

„Er is mij gevraagd iets te zeggen over de toekomst van Holden, maar ik wilde liever spreken over het verleden. Ik zou u graag een kleine geschiedenis vertellen.

Gisteren hebt u gehoord, hoe dr. Mc. Callum mij als den nieuwen leeraar aan de jongens heeft voorgesteld. Hij sprak zeer vleidend over mijn eigen studietijd hier, en in alle bescheidenheid wil ik erkennen, dat de president de waarheid sprak. Ik heb weinig dingen gedaan, waarover ik mij moet schamen. Toen zag ik iemand onder het gehoor, en ik wist tegelijkertijd aan wie ik dat te danken had. Die iemand was moeder Martin.”

Het applaus klaterde; niemand van de klas van 1903 had moeder Martin vergeten.

„Wij hebben veel herinneringen aan haar,” ging professor Faroth verder, „maar één gebeurtenis vooral weet ik nog, alsof het gisteren is voorgevallen. Het was in mijn tweede jaar. Misschien weet u nog, dat ik bij al mijn andere gebreken tamelijk opvliegend was en koppig. Voordat ik naar Holden kwam, was het nog niemand gelukt, mij geheel te beheerschen. Als laatste middel zag mijn vader de kostschool; natuurlijk verzette ik mij ertegen. Ik had toen geen moeder meer.

Bovendien was ik in mijn jeugd abnormaal gevoelig, overgevoelig. Een onverdiend standje bedierf wekenlang mijn humeur, en voor straf, die niet verdiend was, wilde ik wraak nemen. Op zekeren dag verweet de president in het bijzijn van alle jongens mij iets, waaraan ik volkomen onschuldig was. Laat ik er bij zeggen dat het de eerste vergissing was van onzen ouden president en ook de laatste.

Ik zocht naar wraak. Ik kon zooiets niet vergeven en ik zocht naar een middel om den president gevoelig te treffen. In dien tijd waren glas-in-lood ramen zeer in de mode. De president had ze laten maken in zijn studeerkamer; hij was er trotsch op en betreurde het zeer, toen door een of ander ongelukje een der ruitjes was gebarsten. Zoodra ik dat hoorde was mijn plan gereed. Wanneer de president treurde over dat ééne ruitje, hoe zou hij het dan wel voelen als alle ramen vernield waren?